

Indholdsfortegnelse

1. Celler, forrum mv. og afprøvning af brandmelderfunktion	2
2. Forrum og møblering af forrum	6
3. Møblering af celler.....	8
4. Vejledning til detentionsanbragte om rettigheder og pligter	9
5. Andre forhold.....	10
6. Sager til gennemsyn	10
6.1 Regelgrundlag	12
6.1.1 Tilbageholdte og domfældte	12
6.1.2 Bestemmelser om detentionsanbringelse af berusere – Politimesteren i Grønlands dagsbefaling nr. 1 af 20. april 2004.....	13
6.2 Belæg.....	15
6.3 Udstrækning af pligten til at føre detentionsblanketter mv.	16
6.4 Udskrift af kriminalregistret	19
6.5 Lægeundersøgelse	19
6.6 Visitation	21
6.7 Tilsyn med berusere mv.	23
6.8 Løsladelse	26
6.9 Orientering til forældre mv. til unge detentionsanbragte	26
6.10 Afsluttende bemærkninger til rapportgennemgangen	27
Opfølgning	27
Underretning	27

Den 22. august 2006 foretog jeg og to af mine medarbejdere inspektion af detentionen i Qaqortoq. Inspektionen udgjorde en af i alt otte inspektioner i Vest- og Sydgrønland i sidste halvdel af august måned 2006 hvor to anstalter for domfældte og seks detentioner blev inspiceret.

Jeg har tidligere den 13. oktober 1993 besigtiget detentionen i Qaqortoq.

Stationsleder Bent Ole Kleist var på inspektionstidspunktet fraværende på grund af sygdom og tilstede under inspektionen var i stedet for fungerende stationsleder, politiassistent Mikael Bisgård Kofoed.

Under inspektionen bad jeg om kopi af detentionsblanketter mv. vedrørende de sidste ti berusere der var blevet anbragt i detentionen forud for tidspunktet for varslingen (den 13. juli 2006) af inspektionen. Jeg bad endvidere om materiale vedrørende de sidste ti personer som forud for denne dato var blevet anbragt i detentionen (hovedsagelig) af andre grunde end beruselse.

Jeg har nedenfor under pkt. 6 gennemgået det materiale som jeg har modtaget.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til politiet i Qaqortoq, Grønlands Politi, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriet for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget bemærkninger til rapporten fra myndighederne.

1. Celler, forrum mv. og afprøvning af brandmelderfunktion

I brev af 5. november 1993 som blev skrevet efter besigtigelsen den 13. oktober 1993 (j.nr. 1993-2402-629), anførte jeg følgende om de fysiske forhold i detentionen mv.:

” ...

1. Arrest/detentionslokalerne, der er taget i brug i februar måned 1993, er beliggende i tilslutning til en polititjenestebolig. Til detentionsafsnittet er der adgang gennem et forlokale (lokalet tjente tidligere som detentionslokale). Fra forgangen er der adgang til et forholdsvist stort fællesrum i tilslutning til tre celler. Fælleslo-

kalet er forsynet med et lille køkken (komfur, vask, køleskab, overskab med lidt køkkenudstyr mv.). Lokalet er møbleret med et bord og et par stole. Gulvet er af linoleum. I fælleslokalet såvel som i cellerne er der gulvvarme.

Der er separat baderum og toilet af høj standard (flisebelægning helt til loftet).

2. De tre celler er på hver ca. 6 m². Midt på gulvet er et afløb med en rist. Det er intet møblement i cellerne, men blot en vinylbetrukket madras. Der er således heller ikke nogen forhøjning, der kan gøre det ud for en slags briks.

Cellerne er forsynet med et relativt stort vindue med panserglas. Der er påsat en stålramme. Stålrammen er boltet fast i karmen således, at møtrikker stikker op fra nederste vandrette karm.

3. Der er etableret lytte/kaldeanlæg fra cellerne til politistationen. Anlægget blev forsøgt benyttet, men uden resultat - angiveligt fordi der ikke var indsatte, og anlægget derfor ikke var stillet ind på denne kanal.

Der er etableret tv-overvågning i de tre celler og i fælleslokalet.

Det lykkedes ikke i forbindelse med selve inspektionen at modtage et tydeligt billede på politistationen. Det blev oplyst, at der af og til havde vist sig problemer med at få et tilstrækkeligt tydeligt billede frem på skærmen. Det blev i den forbindelse oplyst, at kaldeanlægget ikke fungerede af den samme grund.

Efter, at der var tilkaldt teknikere, konstaterede vicepolitimesteren den 14. oktober 1993 på stationen, at der nu fremkom et tydeligt tv-billede fra cellerne.

Cellerne og fælleslokalerne er forsynet med røgdetektorer, der kan aktivere en alarm på taget (lyd og lys).

Naboerne til arrest/detentionslokalerne er efter det oplyste orienteret om betydningen af røgalarm, og brandvæsenet i byen er forsynet med nøgle til lokalerne.

4. Kaldeanlægget i cellerne er fremspringende og er ikke skærmet af således, at de ikke kan være tjenlige ved selvmordsforsøg (hængning).

Reguleringen af (gulv) varmen sker ved termoventiler. For to af ventilernes vedkommende er de placeret inde i cellerne over døren, hvor de er fremspringende. De er beskyttet med en perforeret stålplade.

I den tredje celle er ventilen flyttet ud på den anden side af dørkarmen (i fælleslokalet).

5. Anholdelsesprotokollen fra den 1. januar 1993 til den 12. oktober 1993 blev gennemgået.

Der har i denne periode været anbragt 122 personer.

Den tidsmæssige udstrækning af anbringelserne giver ikke anledning til bemærkninger.

Gennemgang af anholdelsesprotokollen giver i det hele ikke anledning til bemærkning.

6. Jeg henstiller,

at cellerne gennemgås for at sikre, at der ikke er fremspring, der kan finde anvendelse ved selvmordsforsøg (hængning). Jeg henviser til Justitsministeriets skrivelse af 27. december 1991 til mig, hvori det er oplyst, at der "arbejdes ... for tiden på udvikling af et beskyttelsesskjold til montering omkring denne (betjeningsboksen)", og

at der foretages det fornødne for at sikre, at tv-overvågningen og kaldeanlægget til enhver tid fungerer tilfredsstillende.

Jeg udbeder om underretning, hvad der sker i anledning af min henstilling.

Der henvises til Justitsministeriets sag j.nr. 1989-1790-65."

Den 27. januar 1994 modtog Folketingets Ombudsmand gennem Justitsministeriet oplysning om at de anførte mangler i detentionsrummene i Qaqortoq (nu) var udbedret hvilket ombudsmanden den 4. februar 1994 tog til efterretning.

Umiddelbart synes forholdene ikke at være væsentligt ændret siden rapporten af 5. november 1993 blev skrevet og de kritiserede forhold udbedret. Således konstaterede jeg ved selvsyn at boltene i stålvinduesrammen i detentionsrum nr. 3 var tilfilet således at de ikke udgjorde nogen (selvmords)risiko.

Jeg konstaterede endvidere at alle dørene var udadgående, at der ingen mulighed er for indkig i de tre detentionsrum der har "blændede" vinduer, og at alle tre "indkigsklapper" var forsynet med lås.

På tidspunktet for inspektionen var der anbragt tre personer i detentionen: en domfældt og to tilbageholdte. Den domfældte og en af de tilbageholdte – som begge var gamle kendinge af politiet – var begge dagfolk på Anstalten for domfældte i Qaqortoq. De var begge anbragt i detentionsrum nr. 3.

Politiet oplyste under inspektionen at detentionsrum nr. 3 er det bedste/reneste af de tre detentionsrum, og at det som udgangspunkt bruges til eventuelle domfældte eller tilbageholdte der forventes at skulle opholde sig i detentionen i længere tid. Detentionsrum nr. 2 anvendes til korterevarende anbringelser, mens detentionsrum nr. 1 er forbeholdt berusere.

Politiet oplyste at man generelt forsøger at have detentionsrum nr. 1 stående tomt i tilfælde af at der skal anbringes en beruser i detentionen, men det var ikke sådan at den domfældte og den (ene af de) tilbageholdte var blevet tvunget til at dele celle.

I detentionsrum nr. 1 var der malet slagord på væggene i mindre omfang ("fuck the police"), og væggenes farve der på et tidspunkt havde været helt lys, bar præg af at der var blevet røget en del i rummet. Politiet oplyste at væggene af denne grund bør sandblæses før eventuel istandsættelse i form af maling, at et sådant arbejde forudsætter at der ikke er anbragt personer i detentionen, og at der derfor godt kunne gå nogen tid før denne istandsættelse kunne finde sted.

Jeg beder politiet om at oplyse om væggene i detentionsrum nr. 1 nu er sandblæst og malet.

Jeg har i øvrigt ingen bemærkninger til de fysiske forhold i detentionen i Qaqortoq.

Hvad møblering af forrum og celler angår, henviser jeg til det som jeg har anført nedenfor under pkt. 2 og 3.

Efter pkt. 1.5.3 i politimesterens dagsbefaling af 20. april 2004 skal den automatiske brandmelderfunktion afprøves mindst en gang om måneden, og resultatet heraf skal indføres i en blanket (dagsbefalingens bilag 3).

Brandmeldercentralen findes i detentionen i Qaqortoq i fyrrummet til stationslederens bolig. På tidspunktet for inspektionen lå der en liste over afprøvning af brandmelderfunktionen (bilag 3 til dagsbefalingen) oven på brandmeldercentralen.

På listen er noteret månedsdatoer fra den 3. maj til den 1. oktober 2005 og igen den 20.-21. juli 2006. I tilknytning til sidstnævnte datoer er der på listen noteret at røgmeldere og akkumulator er blevet udskiftet, og at anlægget endvidere er blevet eftersat og afprøvet.

Den fungerende stationsleder oplyste at listen var blevet fundet på gulvet ved brandmelderskabet i forbindelse med de foretagne reparationer/udskiftninger i juli måned 2006. Han oplyste endvidere at den – nu sygemeldte – stationsleder havde noteret sine afprøvninger af brandmelderfunktionen siden oktober måned 2005 på en liste som opbevares på stationen. Også afprøvningerne efter stationslederens sygemelding var blevet ført på en (anden) liste som ligeledes opbevares på politistationen. Den fungerende stationsleder oplyste dog samtidig at han først var blevet opmærksom på

denne rutinemæssige opgave i maj måned 2006, og han beklagede derfor at der ikke var ført tilsyn med brandmeldercentralen i april måned 2006.

Jeg modtog senere samme dag – sammen med det materiale som jeg i øvrigt havde udbedt mig – en kopi af den ovenfor nævnte liste over de afprøvninger som *nu* føres med brandmeldecentralen. Der er ifølge listen foretaget afprøvning af brandmeldefunktionen den 2. maj, 7. maj og 13. juni 2006.

Jeg lægger på baggrund af politiets mundtlige oplysninger til grund at der er foretaget afprøvning af brandmelderfunktionen i et videre omfang end det er dokumenteret skriftligt over for mig. Jeg har noteret mig at der ikke er foretaget afprøvning i april måned 2006. Da der er tale om en enkeltstående fejl, foretager jeg mig ikke noget i den anledning.

Som nævnt skal listen over afprøvninger hænges op ved brandmeldercentralen.

Denne bestemmelse i politimesterens dagsbefaling var ikke fulgt af politiet i Qaqortoq. Da politiet nu er fuldt opmærksom også på denne bestemmelse i politimesterens dagsbefaling, foretager jeg mig ikke mere i den anledning.

Efter pkt. 1.1 i dagsbefalingen skal arrester og detentioner, herunder fælleslokaler, holdes i en tilfredsstillende rengøringsmæssig stand.

Også disse forhold var i detentionen i Qaqortoq tilfredsstillende.

2. Forrum og møblering af forrum

Folketingets Ombudsmand oprettede i forbindelse med min forrige inspektionsrejse i Grønland i 2003 en selvstændig generel sag om (bl.a.) møbleringen af forrummene i de grønlandske detentioner og et sparsomt møblement i de enkelte detentionslokaler (j.nr. 2003-2257-618).

Om møblering af forrum i de grønlandske detentioner fremgår følgende af mit brev af 27. marts 2006 til Justitsministeriets departement og Direktoratet for Kriminalforsorgen:

”Det fremgår af udtalelsen af 1. november 2005 fra departementet og direktoratet at politimesteren ville udarbejde en opgørelse over størrelsen af de enkelte de-

tentioners forrum og den eksisterende møblering og – inden udgangen af 2005 – et udkast til møbleringsplan for hver enkelt politidistrikts forrum.

Det fremgår endvidere af politimesterens udtalelse af 22. november 2005 stilet til Justitsministeriet at politimesteren har besluttet at politiet i de arrester/detentioner der ikke har et møblerbart forrum, skal anvende en af cellerne som forrum/opholdsrum hvorefter denne celle møbleres i overensstemmelse med den ændrede anvendelse. Det fremgår endvidere at døren ind til den pågældende celle i den forbindelse vil blive fjernet.

Af Justitsministeriets udtalelse af 6. december 2005 fremgår det at politimesteren i udtalelsen af 22. november 2005 – efter drøftelserne på et stationsledermøde i Ilulissat fra den 25. oktober til den 2. november 2005 – har indstillet at forrummene som udgangspunkt møbleres med ét bord, fire stole, bogreol, bestik, et skab til tøj, køkkenredskaber samt køleskab, kaffemaskine, vandkoger, kogeplade, tv, radio og dvd/videoafspiller. Det fremgår endvidere at Direktoratet for Kriminalforsorgen ville drøfte politimesterens løsningsmodel med politimesteren, og at direktoratet og/eller departementet derefter ville orientere mig.

Jeg tager det som direktoratet og departementet har oplyst til efterretning og afventer den nævnte (yderligere) orientering.”

Politimesteren har efterfølgende udarbejdet en møbleringsplan for forrummene i de enkelte detentioner og – i lyset heraf – en liste over mangler/nyanskaffelser af inventar ligeledes til de enkelte detentioner.

Om forrummet i detentionen i Qaqortoq og møbleringen heraf fremgår følgende af politimesterens liste (bilag 1 til politimesterens brev af 25. april 2006 til Direktoratet for Kriminalforsorgen):

”Antal m² 10,5

Eksisterende møblement:

Meget gammel lille spisebord, bør udskiftes, 4 stole også meget gamle og bør udskiftes. Radio, TV, Vandkoger, Kaffemaskine”.

Om ønskerne fra politiet i Qaqortoq om anskaffelse af møblement til forrummet fremgår samme sted følgende:

”Ønsker:

Spisebord, 4 stole, sidesofa 2 pers., DVD-afspiller, Ophæng til TV+DVD (Væg/loft), Skab til personlige effekter m/8 rum aflåselige, 2 dyner, 2 puder, 2 betræk for dyner og puder.”

Direktoratet har i brev af 9. august 2006 til mig oplyst at det ønskede inventar ville blive afskibet fra Danmark i uge 33/2006, at sejladsen ville tage ca. 14 dage, og at inventaret herefter ville blive fordelt til de enkelte politidistrikter.

Jeg er som følge heraf ikke kommet nærmere ind på forrummets møblering på tidspunktet for inspektionen.

3. Møblering af celler

Hovedemnet for den i pkt. 2 nævnte generelle sag (j.nr. 2003-2257-618) var spørgsmålet om møblering af detentionsceller som anvendes til andre end berusere.

Efter at have brevvexlet med Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriets departement (og indirekte Politimesteren i Grønland) siden den 4. juli 2003, og efter at der havde været afholdt flere møder om spørgsmålet, anførte ombudsmanden den 27. marts 2007 følgende i et brev til departementet og direktoratet:

"Møblering af celler

Dette spørgsmål er omtalt i samtlige de udtalelser som jeg har opregnet indledningsvis. Af Justitsministeriets udtalelse af 22. marts 2006 fremgår det

- at ministeriet samme dato har tilkendegivet over for Politimesteren i Grønland at detentionsrum i fremtiden – når detentionsrummene undtagelsesvis anvendes til anbringelse af andre end berusere, f.eks. tilbageholdte og domfældte – skal være møbleret med seng, stol og bord,
- at møblerne vil blive indkøbt eller fremstillet af direktoratet,
- at møblerne vil være helt eller delvist sammenklappelige, således at de kan flyttes og opbevares, når detentionsrummene skal anvendes til berusere, og
- at ministeriet herved har forudsat at spørgsmålet om hvilke politidistrikter/detentioner, der skal huse/anvendes til andre end berusere, som hidtil afgøres af politimesteren.

Det fremgår endvidere af udtalelsen af 22. marts 2006 at ministeriet forventer at denne ordning vil kunne træde i kraft i løbet af efteråret 2006, og at ministeriet forinden dette tidspunkt vil orientere mig om status i sagen.

Som det fremgår af udtalelsen, følger det af den ordning som ministeriet har truffet beslutning om at indføre, at detentionsceller i Grønland herefter ikke kan anvendes til andet end det som de er beregnet til – at huse berusere – medmindre de er møbleret med seng, stol og bord. Det gælder dog ikke i de tilfælde hvor der er tale om ganske kortvarige anbringelser.

Jeg tager det oplyste til efterretning og afventer Justitsministeriets orientering om status i sagen inden – går jeg ud fra – udløbet af august måned i år."

Ombudsmanden modtog efterfølgende oplysning om at det nævnte inventar var blevet afskibet af direktoratet i uge 33/2006 og fordelt til de enkelte politidistrikter.

Direktoratet orienterede endvidere ombudsmanden om at direktoratet ville drøfte fremgangsmåden ved supplering af inventar med politimesteren med henblik på at sikre at detentionerne i fremtiden får udskiftet ødelagt/nedslidt inventar.

Det følger af ovenstående at detentionsceller i Grønland herefter ikke kan anvendes til andet end det som de er beregnet til – at huse berusere – medmindre de er møbleret med seng, stol og bord (medmindre der er tale om ganske kortvarige anbringelser).

Jeg kan til orientering for politiet i Qaqortoq oplyse at jeg den 23. august 2007 har rejst to sager om politiets efterlevelse af ovenstående (j.nr. 2007-2874-618 og 2007-2873-618).

Sagerne der vedrører detentionerne i Ilulissat og Sisimiut, er endnu ikke afsluttet.

4. Vejledning til detentionsanbragte om rettigheder og pligter

Det fremgår af den ovennævnte dagsbefaling at Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning for anholdte og tilbageholdte (januar 2002) altid skal udleveres til anholdte i forbindelse med indsættelse i detentionen (jf. dagsbefalingens pkt. 3.9, 4.9 og 5.9).

Jeg anmoder politiet i Qaqortoq om oplysning om hvorvidt vejledningen rutinemæssigt udleveres til de detentionsanbragte.

Den omtalte vejledning indeholder – i modsætning til direktoratets vejledning om fuldbyrdelse af frihedsberøvende foranstaltninger der ligeledes er fra januar 2002 – ingen oplysninger om udlevering af inventar (men kun om udlevering af egne ejendele/penge).

Da vejledningen som allerede nævnt er fra tiden før den beslutning der er omtalt i pkt. 3 (beslutningen om som altovervejende udgangspunkt ikke at anvende detentionscellerne i Grønland til andet end at huse berusere medmindre de er møbleret med seng, stol og bord), er dette ganske naturligt.

Jeg har i forbindelse med min inspektion den 25. august 2006 af detentionen i Narsaq gjort Direktoratet for Kriminalforsorgen bekendt hermed (jf. den endelige rapport af 21. februar 2008). Jeg har i rapporten endvidere meddelt direktoratet at jeg går ud fra at

direktoratet vil indføje en bemærkning herom i vejledningen når denne på et tidspunkt skal revideres, med henblik på at sikre at møblerne bliver brugt, at de indsatte passer på det lidt skrøbelige møblement, og at dette kan blive udskiftet hvis det skulle gå i stykker.

5. Andre forhold

Efter dagsbefalingens pkt. 4.9 bør tilbageholdte så vidt muligt have lejlighed til at komme i fri luft en halv time hver dag.

Bestemmelsen er ikke gentaget i dagsbefalingens kapitel 5 der vedrører personer der er dømt til anbringelse i anstalt i Grønland.

Jeg kan til orientering for politiet i Qaqortoq oplyse at jeg i min endelige rapport af 3. september 2007 om inspektionen af detentionen i Nuuk er gået ud fra at der er tale om en forglemmelse og har blot gjort Grønlands Politi opmærksom herpå.

Under inspektionen af detentionen i Qaqortoq oplyste den fungerende stationsleder at de eventuelt detentionsanbragte domfældte og tilbageholdte får mulighed for frisk luft under opsyn lige udenfor detentionen hver dag.

Dette tager jeg til efterretning. Jeg beder dog politiet i Qaqortoq om at oplyse hvor længe de personer der er anbragt i detentionen, og som ikke er berusere, har mulighed for ophold i fri luft.

6. Sager til gennemsyn

Under inspektionen bad jeg som allerede nævnt om kopi af detentionsblanketter mv. vedrørende de sidste ti berusere der var blevet anbragt i detentionen forud for tidspunktet for varslingen (den 13. juli 2006) af inspektionen. Jeg bad endvidere om materiale vedrørende de sidste ti personer som forud for denne dato var blevet anbragt i detentionen (hovedsagelig) af andre grunde end beruselse.

Det materiale jeg har modtaget, består af kopier af 19 detentionsblanketter (vedr. berusere, anholdte, tilbageholdte og anstaltsdømte, der indsættes i detentionen) – herunder oplysninger om politiets tilsyn med de anbragte.

Til det forhold at jeg alene har modtaget 19 detentionsblanketter – og ikke de 20 blanketter som jeg havde bedt om – bemærker jeg at politiets *oversigt* over anholdte der har været indsat i detentionen før den 13. juli 2006 hovedsagelig af andre grunde end beruselse, også indeholder en anholdelse den 17. maj 2006. Det fremgår af politiets

oversigt at den pågældende den 31. maj 2006 blev overført til Anstalten for domfældte i Ilulissat. Jeg går ud fra at dette er sket som domfældt, men det fremgår dog ikke af det materiale som jeg har modtaget.

Jeg beder politiet i Qaqortoq om oplysning herom. Jeg beder også politiet om at sende mig (kopi af) politiets materiale om anholdelsen den 17. maj 2006 (Ap.nr. 63/06). Min gennemgang nedenfor omfatter ikke denne anholdelse, men alene de 9 øvrige sager (og de 10 tilfælde af tilbageholdelse der fortrinsvis er begrundet i beruselse).

10 af disse 19 detentionsblanketter vedrører personer som er blevet anholdt som berusere (uden for kriminalretsplejen), jf. dagsbefalingens kapitel 2.

Af de 10 berusere blev den første indsat i detentionen den 11. maj 2005, og den sidste den 16. februar 2006 – dvs. over en periode på mere end 9 måneder.

Da jeg som nævnt bad om det skriftlige materiale om de – sidste – 10 berusere der var anbragt i detentionen forud for varslingen den 13. juli 2006 af inspektionen, må jeg konkludere at politiet, byens indbyggertal taget i betragtning, anbringer overordentlig få berusere i detentionen.

Jeg har nedenfor gennemgået disse 10 sager med baggrund i de regler der gælder for berusere (Ap.nr. 65, 67, 69, 73, 103, 121, 125, 133/05 og Ap.nr. 16 og 22/06).

Hvad de resterende ni detentionsanbragte angår, er der én tilbageholdt (Ap.nr. 71/06) mens de øvrige otte i detentionsblanketten er angivet som anholdte. Af disse otte personer blev én løsladt inden for et kortere tidsrum efter indsættelsen i detentionen – 3 timer.

Opholdet i detentionen må i denne sag sidestilles med anbringelse i venterum i Danmark (Ap.nr. 70/06).

Min gennemgang nedenfor vedrører således kun de øvrige otte sager (Ap.nr. 57, 58, 61, 62, 65, 71-73/06).

Det fremgår af anholdelsesprotokollen at disse otte personer er anholdt i forbindelse med politiets efterforskning af forskellige kriminallovsovertrædelser mv. (vold, lov om euforiserende stoffer, tyveri og husspektakler/overtrædelse af politivedtægten). En del

af de otte har ifølge detentionsblanketten (også) været påvirket af alkohol (i middel til svær grad i tre tilfælde – Ap.nr. 62, 65 og 72/06).

I én af de otte sager blev den pågældende tilbageholdt i detentionen i 44 dage (den ovenfor nævnte Ap.nr. 71/06) inden han – den 3. august 2006 – blev overført til en af Grønlands seks anstalter for domfældte. Jeg går ud fra at den pågældende forinden havde modtaget dom fra kredsretten.

6.1 Regelgrundlag

6.1.1 Tilbageholdte og domfældte

Det retlige grundlag for anbringelsen af domfældte i en grønlandsk detention er § 1, stk. 3, i Politimesteren i Grønlands bekendtgørelse om anstaltsophold i Grønland hvorefter politimesteren i særlige tilfælde kan bestemme at en domfældt anbringes i politiets detentioner. Det forudsættes at der er tale om ”korterevarende ophold”.

Folketingets Ombudsmand har efter inspektioner i maj måned 2003 af detentionerne i Kangerlussuaq, Aasiaat, Qasigiannuit, Ilulissat og Qeqertarsuaq og anstalterne for domfældte i Aasiaat og Ilulissat henstillet til Politimesteren i Grønland at udfærdige en ny bekendtgørelse der tager højde for ændringerne i anstaltssektoren siden udstedelsen i 1999 af den gældende bekendtgørelse.

Politimesteren har i 2006 udfærdiget en sådan ny bekendtgørelse. Som svar på mit spørgsmål om kundgørelse og ikrafttræden af den nye bekendtgørelse mv. har Direktoratet for Kriminalforsorgen i brev af 31. maj 2007 i forbindelse med sagen om inspektion af anstalten for domfældte i Nuuk (j.nr. 2006-1065-628) anført følgende:

”Ombudsmanden har anmodet om oplysning om, hvornår de af politimesteren udstedte bestemmelser er (kundgjort og) trådt i kraft.

Idet direktoratet har forstået ombudsmandens anmodning som stilet til politimesteren, jf. også ombudsmandens opfølgingsrapport nr. 3 af 30. april 2007 om inspektion af Anstalten for domfældte i Ilulissat, kan det oplyses, at den ledende anstaltsleder har oplyst, at der i forbindelse med selve oversættelsen til grønlandsk opstod lidt tidsmæssige problemer, hvorfor kundgørelsen og ikraftsættelsesdatoen blev udskudt. Den ledende anstaltsleder har desuden oplyst, at bekendtgørelsen og detailbestemmelser er kundgjort for de indsatte i anstalter og detentioner i uge 30 i 2006, og at bekendtgørelsen og de øvrige bestemmelser først er anvendt fra uge 31 i 2006 (1. august 2006) og således ikke anvendt i praksis før denne dato.

Politimesteren har i sin udtalelse i det hele henholdt sig til det af den ledende anstaltsleder oplyste.”

Jeg har i den endelige rapport om min inspektion den 20. august 2006 af detentionen i Nuuk bedt om udtalelser fra Grønlands Politi og Direktoratet for Kriminalforsorgen om hvorvidt dette er den korrekte fremgangsmåde (min rapport af 3. september 2007).

Jeg har endnu ikke modtaget svar på mit spørgsmål.

Jeg har i forbindelse med tidligere inspektionssager karakteriseret det retlige grundlag for anbringelse af tilbageholdte i detentionerne i Grønland som værende upræcist (politimesteren, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriet har især henvist til ”mangeårig praksis”), men jeg har under henvisning til oplysninger om at der søges tilvejebragt mere præcise regler for tilbageholdtes ophold i detentionerne i Grønland samtidig meddelt at jeg ikke foretager mig mere i den anledning.

Jeg har i ovennævnte rapport af 3. september 2007 bemærket at tidspunktet for tilvejebringelse af disse mere præcise regler med påbegyndelse af arbejdet efter betænkning nr. 1442/2004 fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission synes at være kommet et skridt nærmere.

6.1.2 Bestemmelser om detentionsanbringelse af berusere – Politimesteren i Grønlands dagsbefaling nr. 1 af 20. april 2004

Det retlige grundlag for anbringelse af spirituspåvirkede personer i detentionen er Politimesteren i Grønlands dagsbefaling. Den nugældende dagsbefaling (nr. 1) er fra 2. maj 2008. Henvisningerne nedenfor er fra den tidligere dagsbefaling (af 20. april 2004).

Efter dagsbefalingens pkt. 2 skal politiet tage sig af en person der er ”ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af indtagelse af alkohol og/eller andre berusende eller bedøvende midler, og som træffes under forhold der indebærer en fare for den pågældende selv eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed.”

De berusede skal i det omfang det er forsvarligt, overgives til andre – herunder pårørende i hjemmet, hospital eller forsorgshjem – der kan tage sig af dem så længe rusen varer. En beruset må, ligeledes efter pkt. 2, kun indsættes i detentionen hvis det er strengt nødvendigt fordi der ikke er andre der på forsvarlig måde kan tage sig af den pågældende.

Det retlige udgangspunkt er således ikke indsættelse i detentionen.

Stationslederen i Narsaq oplyste under inspektionen dér den 25. august 2006 at politiet nu er meget mere opmærksomt på og praktiserer at køre berusere hjem i stedet for at anbringe dem i detentionen end politiet tidligere har været.

På baggrund af det meget lille antal af detentionsanbragte berusere, jf. pkt. 6 ovenfor, går jeg ud fra at noget tilsvarende gælder politiet i Qaqortoq.

Jeg beder politiet i Qaqortoq om at oplyse om dette er rigtigt forstået.

Den pågældende skal før indsættelse i detentionen "så vidt muligt fremstilles for en læge" (eller efter omstændighederne for en sygeplejerske eller en anden repræsentant for sundhedsvæsenet). Lægen mv. skal undersøge om der er forhold hos den berusede som taler imod anbringelse i detentionen, og om den pågældendes tilstand eventuelt kræver behandling på sygehus eller lignende.

Hvis der er oplysninger om at den pågældende er selvmordstruet – eller hvis dette efter oplysningerne om de personlige forhold ikke kan udelukkes – skal en sådan fremstilling altid ske før anbringelse i detentionen finder sted. Det samme gælder hvis der er mistanke om at den pågældende er syg eller er kommet til skade.

Efter pkt. 2.2 i dagsbefalingen må en beruset person ikke anbringes i detentionen mod lægens, henholdsvis sundhedspersonalets, anvisning.

Eventuelle skriftlige bemærkninger fra lægen skal ifølge dagsbefalingens pkt. 2.8 opbevares sammen med detentionsblanketten på politistationen i mindst to år i et særskilt ringbind.

Dagsbefalingen indeholder endvidere detaljerede regler om visitation inden indsættelse i detentionen, om den berusedes (manglende) adgang til andre lokaliteter end selve detentionslokalet, om lukning (fuldstændigt) og aflåsning af døre til egentlige detentionslokaler, og om tilsyn med de detentionsanbragte berusere (jf. dagsbefalingens pkt. 2.6).

Efter dagsbefalingens pkt. 2.7 skal detentionsanbragte berusere udtages af detentionen så snart begrundelsen for frihedsberøvelsen og indsættelsen i detentionen ikke længere er til stede.

Dagsbefalingen indeholder en særlig regel om detentionsanbringelse af berusede børn. Et barn under 15 år må således kun anbringes i detentionen hvis anden anbringelse er sikkerhedsmæssigt uforsvarlig som følge af barnets adfærd (dagsbefalingens

pkt. 2). Der er endvidere i pkt. 2.9 en særlig regel om – pligtmæssig – underretning af forældrene og de sociale myndigheder. Denne regel angår børn under 18 år.

Hvis børn under 15 år undtagelsesvist anbringes i detentionen, skal der føres et skærpet tilsyn med den pågældende (pkt. 2.6).

Se nærmere om disse særlige regler for børn nedenfor under pkt. 6.9.

Endelig indeholder dagsbefalingen detaljerede regler om dokumentation for en lang række forhold i form af udfyldelse af den detentionsblanket som er vedlagt dagsbefalingen som bilag 2.

Se nærmere herom nedenfor under pkt. 6.3 – Udstrækning af pligten til at føre detentionsblanketter mv.

6.2 Belæg

På tidspunktet for inspektionen var der som tidligere nævnt anbragt tre personer i detentionen: to tilbageholdte og en domfældt. Den dømte var tilbageholdt den 23. juli 2006 og var ikke blevet løsladt efter dom, men forventedes overført til anstalt for domfældte primo september måned 2006.

Der var således fuldt belæg på tidspunktet for inspektionen.

Jeg har sammen med det øvrige skriftlige materiale modtaget (kopi af) anholdelsesprotokollen for perioderne 11. maj 2005 til 10. september 2005 (Ap.nr. 65/05-134/05) og 2. februar 2006 til 9. marts 2006 (Ap.nr.15/06-28/06).

Jeg har gennemgået disse uddrag af anholdelsesprotokollen og må konkludere at dette er for spinkelt et grundlag til at jeg kan danne mig et overblik over belægget i detentionen.

Jeg beder derfor politiet i Qaqortoq om at sende mig (kopi af) anholdelsesprotokollen for den mellemliggende periode 10. september 2005 – 2. februar 2006 og endvidere for perioden fra den 9. marts 2006 – 1. september 2006.

Jeg beder endvidere politiet om at oplyse om der – efter tidspunktet for inspektionen i august 2006 – har været anbragt mere end fire personer i detentionen ad gangen.

6.3 Udstrækning af pligten til at føre detentionsblanketter mv.

a. Til orientering for politiet i Qaqortoq kan jeg oplyse at jeg i rapporten af 3. september 2007 om detentionen i Nuuk bl.a. har anført/bedt om følgende:

"Det fremgår af dagsbefalingen at den blanket (bilag 2) som er knyttet til den nye dagsbefaling, skal udfyldes – og på samme måde – uanset om den der anbringes i detentionen, er domfældt, tilbageholdt eller beruser. Dette med henblik på – bl.a. – at kunne dokumentere

- om en person har været indsat i detentionen og i bekræftende fald i hvilket tidsrum,
- grundlaget for indsættelsen,
- om den pågældende er skønnet at have været spirituspåvirket (og da i hvilken grad), selvmordstruet eller syg,
- om den pågældende har været fremstillet for en læge mv.,
- om han eller hun har været visiteret og har fået frataget genstande og penge mv. og
- om der har været ført tilsyn med den pågældende (og da i hvilket omfang og på hvilken måde).

Jeg henviser til dagsbefalingens pkt. 2.8 (og til pkt. 3.8, 4.8 og 5.8 der indeholder en henvisning til reglerne i pkt. 2.8).

Som det også fremgår af den supplerende overskrift på detentionsblanketten ('vedr. berusere, anholdte, tilbageholdte og anstaltsdømte, der indsættes i detentionen'), synes pligten til at udfylde en detentionsblanket tilsyneladende først at indtræde i forbindelse med selve indsættelsen i detentionen.

Herved adskiller dagsbefalingen sig fra reglerne for tilbageholdelse af berusede personer i Danmark. Det fremgår således af Rigspolitechefens kundgørelse om detentionsanbringelse af berusede personer at også de foranstaltninger i forhold til berusede personer der består i tilbageholdelse med henblik på overgivelse til andre der på forsvarlig måde kan tage sig af den pågældende, indbringelse til hospital eller til forsorgshjem eller lignende, 'skal fremgår af detentionsrapporten'. Der skal i Danmark tillige ske opdatering i POLSAS.

Jeg beder Grønlands Politi om at oplyse om jeg har forstået dagsbefalingen rigtigt på dette punkt.

I to tilfælde har jeg, som nævnt under punkt 6.1 vedrørende 'berusere', kun modtaget 'Udskrift af punkt fra døgnrapporten'.

Begge tilfælde drejer sig om kvindelige anholdte der blev taget med af politiet med henblik på (læge)undersøgelse.

Jeg forstår umiddelbart sagerne således at lægeundersøgelsen i begge tilfælde var tænkt som et forberedende led til anbringelse af de pågældende i detentionen.

I det ene tilfælde var den berusede i forbindelse med læge-undersøgelsen blevet rolig og 'kunne tales til fornuft'. Hun blev herefter kørt til sin folkeregisteradresse og løsladt 'på gaden' efter godt 1½ time i politiets varetægt (Ap.nr. 344/06).
Jeg går ud fra at begrundelsen for frihedsberøvelsen på dette tidspunkt ikke læn- gere var til stede.

I det andet tilfælde (Ap.nr. 342/06) er der i døgnrapporten anført følgende:

'... ringer i svært beruset tilstand og vrøvler om selvmord og hendes lille søn.

Patrulje 05 med KMM og CSV til stedet, der kører hende til lægeklinikken og fremstiller hende for læge ... der vurderer hende som ikke selvmordstruet – men fuld – og egnet til detentionsanbringelse – 05 retur for evt. afhentning af beruseren, der så køres tilbage til bopælen idet hun har møget patruljebilen til med afføring og urin.

Patruljebilen sprittes af med husholdningssprit.'

Jeg har noteret mig at lægen ikke anså den pågældende for at være selvmords- truet.

Hvis det der er anført i døgnrapporten, tages helt bogstaveligt, blev den pågæl- dende kvinde (og mor) ikke indsat i detentionen fordi hun var (for) fuld.

Jeg går dog ikke ud fra at døgnrapporten skal forstås på den måde, og jeg beder politiet i Nuuk om nærmere oplysninger om denne anholdelse/den anholdte.

I fortsættelse af mit spørgsmål ovenfor om pligten generelt til at udfærdige deten- tionsblanket, beder jeg Grønlands Politi om en udtalelse om hvorvidt det ville væ- re formålstjenligt om der var pligt til at udfærdige en detentionsblanket også i en sag som denne – selv om den pågældende ikke ender med at blive anbragt i de- tentionen. Jeg sigter til at det behov for dokumentation som der med reglerne i dagsbefalingens pkt. 2.8 mv. er taget højde for, også synes at kunne være til ste- de i (nogle af de) sager som ikke ender med en detentionsanbringelse.

...

At der i mange af disse tilfælde (hvor detentionsblanketten ikke er udfyldt for så vidt angår spørgsmålet om fremstilling for en læge) har været gennemført en læ- geundersøgelse, fremgår af den vedhæftede lægeerklæring (detentionsblanket- tens bilag 1).

Det ville efter min opfattelse være naturligt om politiet med en streg eller et minus skulle angive hvis en rubrik i detentions-blanketten der er omfattet af dagsbefa- lingens dokumentationskrav, i det konkrete tilfælde ikke kan udfyldes.

Jeg beder om Grønlands Politis bemærkninger hertil."

Jeg har endnu ikke modtaget de oplysninger og udtalelser som jeg i denne anden sag har bedt om.

b. Efter dagsbefalingens pkt. 2.8 mv. skal detentionsblanketten ”nøje udfyldes” med henblik på at tilvejebringe dokumentation for en lang række forhold, jf. det som jeg har anført lige ovenfor.

Tilførslerne til detentionsblanketten skal endvidere så vidt muligt foretages løbende og i umiddelbar forbindelse med iværksættelse/udførelse af de foranstaltninger som tilførslen vedrører.

Efter pkt. 2.8 kan tilførsel til døgnrapport ikke erstatte tilførsel til detentionsblanketten.

Politiet i Qaqortoq har i langt størstedelen af de tilfælde af detentionsanbringelse som er omfattet af min undersøgelse, ikke dokumenteret samtlige de forhold som er opregnet i pkt. 2.8, i form af udfyldelse af de rubrikker i detentionsblanketten som svarer hertil.

Det er efter min opfattelse beklageligt.

Det drejer sig nærmere – og navnlig – om oplysninger om i hvilket tidsrum den pågældende har været anbragt i detentionen. Jeg henviser til at tidspunktet for indsættelsen i detentionen kun fremgår af detentionsblanketten i de to yngste af sagerne (Ap.nr. 16 og 22/06), men ikke i de otte øvrige.

Det drejer sig endvidere om oplysninger om fremstilling for en læge og den grad af påvirkethed af alkohol som politiet har skønnet at den pågældende befandt sig i ved indsættelsen i detentionen.

I de tilfælde hvor det ikke af detentionsblanketten fremgår at der har fundet lægetilsyn sted, er der heller ikke vedlagt en lægeerklæring.

Om pligten til lægeundersøgelse henviser jeg til pkt. 6.5 nedenfor.

Jeg har i et enkelt af de tilfælde hvor det er oplyst at der er fundet en lægeundersøgelse sted, kun modtaget den første side af lægeerklæringen (Ap.nr. 22/06), og jeg beder politiet om også at sende mig side 2.

At tidsrummet for anbringelsen i detentionen i de ovenfor nævnte otte tilfælde ikke er oplyst i detentionsblanketten, skyldes tilsyneladende at politiet i Qaqortoq først på et tidspunkt mellem september 2005 og februar 2006 har skiftet fra en ældre udgave af detentionsblanketten til en udgave hvor såvel datoen som tidspunktet for indsættelsen i detentionen er fortrykt.

Hvis det lægges til grund at den detentionsanbragte er blevet visiteret umiddelbart forud for indsættelsen i detentionen, er problemet imidlertid ikke stort. Jeg henviser til at visitationstidspunktet er angivet i alle de ti tilfælde som er omfattet af min undersøgelse.

6.4 Udskrift af kriminalregistret

Det fremgår af dagsbefalingens dokumentationsregler i pkt. 2.8 – om end kun indirekte – at politiet skal foretage en søgning i kriminalregistret, jf. bestemmelsen om at ”udskrift af kriminalregistret ... i mindst to år [skal] opbevares i et særskilt ringbind”.

Hvornår disse oplysninger skal søges indhentet, og om det eventuelt skal ske inden fremstillingen for lægen/anbringelsen i detentionen, fremgår ikke af dagsbefalingen. Der er heller ikke i detentionsblanketten en rubrik til angivelse af at en sådan søgning er foretaget (og med hvilket resultat). Jeg kan til orientering oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af detentionen i Nuuk har henstillet til Grønlands Politi at overveje om dette ikke ville være hensigtsmæssigt.

Jeg har i intet af de ti tilfælde af anbringelse i detentionen på grund af beruselse som min undersøgelse omfatter, modtaget en udskrift af kriminalregistret sammen med de øvrige oplysninger som jeg har bedt om.

Jeg beder politiet i Qaqortoq om nærmere oplysninger om praksis for så vidt angår søgning i kriminalregistret.

6.5 Lægeundersøgelse

Dagsbefalingens regler om fremstilling af berusere for en læge mv. før eventuel anbringelse i detentionen er omtalt ovenfor under pkt. 6.2.2.

Dagsbefalingen stiller for så vidt angår anholdte, tilbageholdte og domfældte kun krav om lægeundersøgelse før anbringelse i detentionen hvis der er oplysninger om at den pågældende er selvmordstruet – eller hvis dette efter oplysningerne om de personlige forhold ikke kan udelukkes. Det samme gælder hvis der er mistanke om at den pågældende er syg eller er kommet til skade.

Jeg henviser til dagsbefalingens pkt. 3.2 (som der i afsnittene om tilbageholdte og domfældte er henvist til).

I pkt. 3.2 i dagsbefalingen er det endvidere fremhævet at der også skal ske fremstilling for en læge mv. hvis der under anbringelsen opstår mistanke om at den pågældende er blevet selvmordstruet, syg eller skadet.

Af de otte personer som er blevet anbragt i detentionen (hovedsagelig) af andre grunde end beruselse, er tre ifølge detentionsblanketten blevet lægeundersøgt. Begrundelsen for lægetilsynet er i ét tilfælde angivet som beruselse (Ap.nr. 62/06) mens grunden herfor i de to øvrige tilfælde ikke er angivet (Ap.nr. 61 og 65/06).

Begge disse to detentionsanbragte var ifølge detentionsblanketten påvirket af spiritus i middel, henholdsvis middel til svær grad.

Jeg lægger derfor til grund at også disse to personer blev lægeundersøgt inden anbringelsen i detentionen, fordi de var berusede.

I alle tre tilfælde foreligger der en lægeerklæring.

I alle tre tilfælde har lægeundersøgelsen fundet sted umiddelbart forud for indsættelsen i detentionen – henholdsvis 12, 20 og 10 minutter før indsættelsen.

Lægeundersøgelsen blev i disse tre tilfælde foretaget på Qaqortoq Sygehus. Under inspektionen oplyste den konstituerede stationsleder at alle berusere køres til sygehuset til lægeundersøgelse inden indsættelse i detentionen.

Jeg har i det følgende navnlig koncentreret mig om (den obligatoriske) lægeundersøgelse mv. i forbindelse med anbringelse af de ti berusere som er omfattet af min undersøgelse.

Kun i to af de ti tilfælde fremgår det ved udfyldelse af den dertil svarende rubrik i detentionsblanketten og en lægeerklæring (dagsbefalingens bilag 1) at der har fundet lægetilsyn sted, hvornår det fandt sted (ved angivelse af dato og klokkeslæt), og hvem der forestod lægetilsynet.

Jeg beder politiet i Qaqortoq om en udtalelse om hvorfor der i de otte øvrige tilfælde tilsyneladende ikke har fundet en lægeundersøgelse sted.

Som allerede nævnt har jeg i et af de ovenfor nævnte to tilfælde hvor der ifølge detentionsblanketten fandt en lægeundersøgelse sted, kun modtaget (kopi af) lægeerklæringens første side (Ap.nr. 22/06). Om lægetilsynet i begge sager er foretaget af den samme læge, ved jeg derfor ikke.

Jeg har ovenfor under pkt. 6.3 bedt politiet i Qaqortoq om også at sende mig side 2.

Efter dagsbefalingens pkt. 2.2 skal fremstillingen for lægen mv. som tidligere nævnt "så vidt muligt" ske inden indsættelsen i detentionen.

Dette krav er opfyldt i begge sager.

6.6 Visitation

Ifølge dagsbefalingens pkt. 2.3 skal den anholdte inden anbringelse i detentionen underkastes en visitation. Under visitationen fratages den pågældende alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Ved visitationen skal der foretages en fuldstændig undersøgelse af den anholdte.

Der gælder de samme regler for visitation for alle typer af detentionsanbragte.

Jeg henviser til at der i de øvrige kapitler i dagsbefalingen på dette punkt henvises til pkt. 2.3.

I alle ti tilfælde af detentionsanbringelse (berusere) i detentionen i Qaqortoq er det i detentionsblanketten oplyst at der har fundet visitation sted.

Effekter der fratages den pågældende ved visitationen, skal holdes adskilt fra effekter der tilhører andre. Der er i detentionsblanketten en rubrik til brug for den indsattes kvittering når den pågældende ved løsladelsen modtager de effekter som er blevet frataget den pågældende. Denne rubrik er imidlertid ikke omfattet af dokumentationskravet i dagsbefalingens pkt. 2.8.

I alle de syv tilfælde hvor den detentionsanbragte med sikkerhed har fået frataget effekter ved visitationen, har den pågældende kvitteret for modtagelse heraf ved løsladelsen.

I ét tilfælde fik den detentionsanbragte ikke frataget noget ved visitationen.

I de sidste to tilfælde (Ap.nr. 73 og 121/05) har den pågældende kvitteret på detentionsblanketten uanset at rubrikkerne til angivelse af at der blev frataget den (senere) detentionsanbragte effekter, ikke er udfyldt.

Jeg foretager mig ikke noget i den anledning idet jeg går ud fra at den manglende notering af fratagne effekter i disse enkeltstående tilfælde skyldes en forglemmelse.

Dagsbefalingens pkt. 2.3 indeholder (bl.a.) følgende regler om "videregående" visitation:

"Hvis omstændighederne tilsiger en visitation der kan krænke blufærdigheden, må denne visitation så vidt muligt alene foretages af personer af samme køn som den tilbageholdte. Er det ikke muligt at gennemføre en sådan visitation inden endelig detentionsanbringelse, foretages foreløbig visitation i overensstemmelse med foranstående. Den berusede undergives herefter et skærpet tilsyn, jf. nedenfor under afsnit 2.6. indtil den videregående visitation har fundet sted."

Blandt de ti detentionsanbragte berusere som indgår i min undersøgelse, er to kvinder (Ap.nr. 65 og 121/05).

Visitationen blev i det førstnævnte tilfælde ifølge detentionsblanketten foretaget af "PMA/SLY", og i den sidstnævnte sag af "SNJ".

Det kan af nogle af de andre detentionsblanketter udledes at SNJ står for Sara Johansen.

Jeg beder politiet i Qaqortoq om at oplyse om det er rigtig forstået og om oplysning om de øvrige to polititjenestemænds køn.

Jeg beder endvidere om nærmere oplysninger om visitationen foretaget af "PMA/SLY" og politiets praksis for visitation i disse tilfælde.

Blandt de øvrige otte detentionsanbragte (ikke berusere) der indgår i min undersøgelse, blev der i to tilfælde tilsyneladende ikke foretaget nogen form for visitation (Ap.nr. 72 og 73/06).

Jeg beder politiet i Qaqortoq om en udtalelse herom.

I de øvrige seks tilfælde har den detentionsanbragte kvitteret for modtagelse af fratagne effekter. Jeg ser her bort fra ét tilfælde (Ap.nr. 71/06). I dette tilfælde fik den pågældende ikke sine ting udleveret idet han ikke blev løsladt, men overført til Anstalten for domfældte i Qaqortoq.

I ét tilfælde (Ap.nr. 61/06) har den detentionsanbragte ved løsladelsen kvitteret for modtagelse af fratagne effekter uanset at det udtrykkeligt fremgår af detentionsblanketten at der ikke ved indsættelsen var noget at fratage den pågældende.

Jeg beder politiet i Qaqortoq om at oplyse hvorledes denne kvittering skal forstås.

6.7 Tilsyn med berusere mv.

Efter dagsbefalingens pkt. 2.6 skal der føres tilsyn med berusere så hyppigt som den indsattes tilstand gør det nødvendigt.

Dagsbefalingen indeholder samtidig nogle minimumsregler for tilsynet med indsatte berusere. For detentionen i Nuuk som er den eneste døgnbetjente politistation, gælder det at der så vidt muligt skal foretages tilsyn mindst en gang hver halve time.

Tilsynene kan ske ved personligt fremmøde i detentionen (fysisk tilsyn) eller som tekniske tilsyn ved kameraovervågning mv. med overvågningsmonitor på politistationen eller i den tilsynsførende polititjenestemandes private bolig. Det tekniske udstyr skal være godkendt af Rigspolitiet til elektronisk overvågning.

Er en detentionsanbragt fysisk tilset to gange, og er der ikke påvist forhold ved den pågældendes tilstand der nødvendiggør at fremtidige tilsyn sker som fysiske tilsyn, kan de efterfølgende tilsyn ske som tekniske tilsyn.

Det fremgår udtrykkeligt af dagsbefalingen at selve detentionsanbringelsen ikke udgør et tilsyn.

Jeg går ud fra at det tekniske udstyr i detentionen i Qaqortoq er godkendt af Rigspolitiet.

Dagsbefalingen indeholder andre – og mindre ressourcekrævende – minimumsregler for ikke døgnbetjente politidistrikter (med detentioner der er beliggende i samme by som politistationen) og for bygder uden fast politibetjening.

Det fremgår således af dagsbefalingens pkt. 2.6 at berusere i disse detentioner skal tilses så ofte som hensynet til den enkelte indsattes sikkerhed gør det påkrævet. Dette skal som minimum ske fire gange i døgnet ved fysisk fremmøde. Der er i dagsbefalingen fastsat tidsrum for hvornår disse fire fysiske tilsyn skal ligge (morgen, middag, sen eftermiddag og ved sengetid), men dette gælder dog kun "så vidt muligt".

Tidsrummene der er blevet ændret i november måned 2005 efter det årlige stationsledermøde, er som følger (citatet er et uddrag af dagsbefalingens pkt. 2.6):

"Ikke døgnetjente politidistrikter med detentioner, der er beliggende i samme by som politistationen:

I 5501 Nanortalik, 5502 Qaqortoq, 5503 Narsaq, 5504 Paamiut, 5506 Maniitsoq, 5507 Kangerlussuaq, 5508 Sisimiut, 5509 Aasiaat, 5510 Qeqertarsuaq, 5511 Qasigiannquit, 5512 Ilulissat, 5513 Uummannaq, 5514 Upernavik, 5515 Pituffik (Thule Air Base), 5518 Qaanaaq, 5516 Tasiilaq (Ammassalik) og 5517 Illoqqortoormiut (Scorebysund)) skal indsatte som minimum tilses fysisk fire gange i døgnet, nemlig så vidt muligt, i tidsrummet fra kl. 06.00 til kl. 08.00, i tidsrummet fra kl. 11.00 til kl. 13.00 i tidsrummet fra kl. 16.00 til kl. 18.00 og i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 00.00.

Er en detentionsanbragt fysisk tilset to gange, og er der ikke påvist forhold ved hans tilstand, der nødvendiggør, at fremtidige tilsyn sker som fysiske tilsyn, kan efterfølgende tilsyn i de mellemliggende tidsrum (det vil sige i tidsrummet fra kl. 08.00 til kl. 11.00, i tidsrummet fra kl. 13.00 til kl. 16.00, i tidsrummet fra kl. 18.00 til kl. 22.00 og i tidsrummet fra kl. 00.00 til kl. 06.00) ske via lytte- og overvågningsudstyr, godkendt af rigspolitiet til elektronisk overvågning. Selve detentionsanbringelsen udgør ikke et tilsyn.

Tilsynet via lytte- og overvågningsudstyr skal ske så hyppigt, som den detentionsanbragtes tilstand gør det nødvendigt og **mindst en gang i løbet af hvert af tidsrummene** [min fremhævelse]. Opstår der under denne form for tilsyn tvivl om den indsattes tilstand, skal der straks iværksættes et fysisk tilsyn af ham ved fremmøde i detentionen."

Det følger af reglerne at tilsynet i f.eks. Qaqortoq først kan føres som teknisk tilsyn når der har været ført tilsyn ved personligt fremmøde i detentionen (mindst) to gange. Dette gælder uanset om disse to fysiske tilsyn har været ført inden for de "obligatoriske" tidsrum eller ej. Det fremgår desuden at tilsynet inden for hvert af de "obligatoriske" tidsrum i mindst et tilfælde skal føres ved personligt fremmøde i detentionen uanset hvor mange tekniske tilsyn der måtte være foretaget forinden, og uanset i hvilken tilstand den detentionsanbragte nu måtte befinde sig.

I rapport af 6. december 2007 om min inspektion af detentionen i Paamiut (j.nr. 2006-1066-618) har jeg stillet spørgsmål til Grønlands Politi om hvorledes tilsynsreglerne nærmere skal forstås. Jeg har i den nævnte rapport bl.a. spurgt således:

"Døgnet er i ovenstående retningslinjer delt op i 8 tidsrum, og jeg forstår da også umiddelbart retningslinjerne således at der normalt skal føres tilsyn 8 gange i døgnet: 4 gange ved personligt fremmøde i detentionen og 4 gange ved brug af overvågnings-udstyret. Den af mig fremhævede sætning i sidste afsnit af ovenstående citat kan imidlertid også forstås således at der – udover det allerede fastsatte fysiske tilsyn – skal føres mindst et teknisk tilsyn i hvert af de 'obligatoriske' tidsrum hvilket i givet fald ville føre til 12 tilsyn i døgnet. Jeg henviser til at 'tidsrum' i den forbindelse er anvendt uden nogen præcisering. Jeg henviser endvidere til at dette afsnit fremstår som et selvstændigt afsnit.

Inden jeg foretager videre i forhold til politiet i Paamiuts tilsyn i de 9 sager som er omfattet af min undersøgelse, beder jeg om Grønlands Politis bemærkninger til det som jeg har anført ovenfor.

Følgende er et tænkt handlingsforløb:

En beruser indsættes i detentionen i fx Paamiut kl. 00.10 (efter forudgående lægeundersøgelse). Politiet i Paamiut fører fysisk tilsyn med den pågældende kl. 00.30 og 01.00. Herefter tilses den pågældende kl. 07.55 ligeledes ved personligt fremmøde i detentionen. Han løslades kl. 11.00 uden yderligere tilsyn.

I eksemplet går der næsten 7 timer mellem det andet og tredje tilsyn, men dette synes umiddelbart at være i overensstemmelse med de fastsatte retningslinjer uanset at behovet for tilsyn med en beruser alt andet lige må antages at være størst i starten af detentionsanbringelsen.

Eksemplet kunne også strammes yderligere således at der i hele indsættelsesperioden – på 10 timer og 50 minutter – kun føres tilsyn to gange: kl. 05.55 og kl. 07.55 (begge som fysiske tilsyn, jf. det som jeg har anført ovenfor). Også dette tilsyn synes umiddelbart at ligge inden for de fastsatte retningslinjer.

Jeg beder i fortsættelse af mit spørgsmål ovenfor også om Grønlands Politis bemærkninger til det som jeg her har anført. Jeg bemærker for fuldstændighedens skyld at ingen af de to varianter af eksemplet er inspireret af det tilsyn som politiet i Paamiut har ført i de sager som er omfattet af min undersøgelse.

Jeg er bekendt med at dagsbefalingen på nuværende tidspunkt er under revision.

Jeg går ud fra at Grønlands Politi i forbindelse med revisionen også overvejer om ovennævnte retningslinjer kan gengives på en mere enkel og illustrativ måde end i den gældende dagsbefaling."

Når jeg har modtaget svar fra Grønlands Politi på ovenstående generelle spørgsmål, vender jeg tilbage til politiet i Qaqortoqs tilsyn i de 18 sager (10 berusere og 8 ikke-berusere) som er omfattet af min undersøgelse.

6.8 Løsladelse

Løsladelsestidspunktet er oplyst i samtlige de ti detentionsblanketter (berusere).

Dette tager jeg til efterretning.

Jeg kan til orientering oplyse at jeg i rapporten om min inspektion af detentionen i Nuuk – hvor løsladelsestidspunktet var noteret i en langt mindre udstrækning – har noteret mig at løsladelsestidspunktet ikke er omfattet af dokumentationskravet i dagsbefalingens pkt. 2.8. Jeg har samtidig bedt Grønlands Politi om en udtalelse om hvorvidt dette er hensigtsmæssigt.

6.9 Orientering til forældre mv. til unge detentionsanbragte

Efter dagsbefalingens pkt. 2.9 skal politiet altid – uopfordret – underrette forældremyndighedens indehaver/værgen og de sociale myndigheder hvis en ung under 18 år anbringes i detentionen som beruser.

Bestemmelsen i dagsbefalingens pkt. 3.9 (om anbringelse i detentionen af personer der anholdes som sigtet for et strafbart forhold) er ikke helt sammenfaldende hermed idet underretningen af hjemmet i disse tilfælde kun skal ske "så vidt muligt".

Jeg er i rapporten om inspektionen af detentionen i Nuuk gået ud fra at forskellen i formuleringen skyldes at hensynet til den strafferetlige efterforskning efter omstændighederne kan medføre at hjemmet ikke underrettes.

Blandt de 18 personer (heraf 10 berusere) som er omfattet af min undersøgelse, var kun én under 18 år. I Nuuk drejede det sig om 4 ud af 24 personer.

Den pågældende der – den 4. juni 2005 – blev anbragt i detentionen som beruser, er født i 1989 (Ap.nr. 73/05). Han var således på tidspunktet for detentionsanbringelsen kun 15 år gammel. Ifølge detentionsblanketten var han ved indsættelsen påvirket af spiritus i svær grad.

Det fremgår ikke af de foreliggende oplysninger om der er sket underretning af hjemmet og de sociale myndigheder.

Jeg beder politiet i Qaqortoq om nærmere oplysninger herom.

Jeg kan til orientering for politiet i Qaqortoq oplyse at jeg i rapporten om inspektionen af detentionen i Nuuk har henstillet til Grønlands Politi at overveje om der er grundlag for at føje en rubrik til detentionsblanketten til brug for angivelse af den pligtmæssige underretning af de sociale myndigheder (og for så vidt angår berusere, underretning af hjemmet) vedrørende unge under 18 år der anbringes i detentionen som berusere eller anholdes som sigtet. Tilsvarende gælder spørgsmålet om hvorvidt dokumentationskravet i dagsbefalingens pkt. 2.8 bør omfatte denne pligt.

6.10 Afsluttende bemærkninger til rapportgennemgangen

Jeg har ovenfor stillet adskillige spørgsmål efter min gennemgang af de rapporter som jeg har modtaget til gennemsyn, herunder også kritiske spørgsmål.

Til orientering for politiet i Qaqortoq bemærker jeg at spørgsmålene først og fremmest er ment fremadrettet. Spørgsmålene har jeg således stillet med henblik på at politiets egen administration i fremtiden kan finde sted i overensstemmelse med dagsbefalingens regler mv., og med henblik på at spørgsmålene (og svarene herpå) kan indgå i grundlaget for politimesterembedets løbende inspektioner af politidistrikterne.

Opfølgning

Jeg beder om at oplysningerne mv. fra politiet i Qaqortoq sendes gennem Grønlands Politi med henblik på at Grønlands Politi kan komme med bemærkninger hertil. Jeg beder endvidere Grønlands Politi om at sende det samlede materiale gennem Justitsministeriet med henblik på at ministeriet kan komme med bemærkninger hertil.

Underretning

Denne rapport sendes til politiet i Qaqortoq, Grønlands Politi, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Justitsministeriet, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lenart Frandsen
Inspektionschef